

Badanie przesiewowe szyjki macicy: Kolposkopia

Poradnik zaktualizowany

Dlaczego powinnam udać się do gabinetu kolposkopii?

Została Pani zaproszona na kolejne badanie, ponieważ wynik badań przesiewowych szyjki wykazał pewne zmiany w szyjce macicy. Zmiany te to wczesny sygnał ostrzegawczy, informujący o możliwości rozwoju raka szyjki macicy w przyszłości. Ważne jest, aby pamiętać, że tego typu zmiany niezwykle rzadko oznaczają raka.

Co to jest kolposkopia?

Kolposkopia to proste badanie szyjki macicy za pomocą kolposkopu (rodzaj szkła powiększającego). Umożliwia ono lekarzowi lub wykwalifikowanej pielęgniarce dokładniejsze przyjrzenie się zmianom na szyjce macicy i określenie, czy zachodzi potrzeba leczenia. Badanie jest podobne do badania przesiewowego, a zatem niektóre kobiety mogą odczuwać lekki dyskomfort.

Kolposkopię można wykonywać bezpiecznie w czasie ciąży. Badanie nie wpływa w żaden sposób na poród dziecka ani możliwość zajścia w kolejną ciążę.

Czy powinnam przygotować się na badanie?

Niektórzy lekarze i wykwalifikowane pielęgniarki wolą nie wykonywać kolposkopii w czasie miesiączki. W listownym zaproszeniu zawarto informacje na temat sposobu zmiany terminu wizyty, jeżeli zajdzie taka potrzeba.

Samo badanie trwa zaledwie 15 minut, jednak powinna Pani przewidzieć do 1 godziny na całą wizytę. Może Pani również przyjść na badanie w towarzystwie osoby znajomej lub krewnej.

Dla własnej wygody może Pani przyjść na badanie w luźnej spódnicy. Wówczas do badania wystarczy zdjęcie bielizny.

U niektórych kobiet po badaniu występują delikatne upławy lub krwawienie. Na wszelki wypadek może Pani przynieść ze sobą podpaskę.

Co dzieje się przed badaniem?

Na początek lekarz lub wykwalifikowana pielęgniarka zada Pani kilka pytań. Dotyczą one miesiączek, rodzajów stosowanej antykoncepcji oraz przebytych w przeszłości chorób i operacji. Bardzo pomocna jest informacja o dacie pierwszego dnia ostatniej miesiączki poprzedzającej wizytę w gabinecie.

Jak przebiega badanie?

Jeżeli nie będzie Pani mieć na sobie luźnej spódnicy, zostanie Pani poproszona o zdjęcie odzieży od pasa w dół i zajęcie miejsca na specjalnym fotelu z miękkimi oparciami na nogi. Podczas badania obecna będzie pielęgniarka.

Lekarz lub wykwalifikowana pielęgniarka delikatnie wsunie wziernik do pochwy, podobnie jak podczas badania przesiewowego. W niektórych przypadkach badanie przesiewowe zostanie powtórzone. Następnie osoba prowadząca badanie zbada szyjkę macicy kolposkopem. Kolposkop przypomina wyglądem lornetkę na stojaku, a żadna część urządzenia nie dotyka Pani ani nie jest wprowadzana do wnętrza pochwy.

Na szyjkę macicy zostaną zakroplone płyny ułatwiające dostrzeżenie obszarów dotkniętych zmianami komórek. Z obszaru dotkniętego zmianami może zostać pobrana niewielka próbka tkanek (biopsja). Może Pani poczuć lekkie pieczenie, ale zazwyczaj nie jest to bolesne.

Co stanie się po badaniu?

Osoba prowadząca badanie może być w stanie natychmiast po badaniu powiedzieć o jego wynikach oraz omówić ewentualne metody leczenia, o ile będą konieczne. Może Pani zostać zapisana na kolejną wizytę, podczas której omówione zostaną wyniki ewentualnej biopsji i metody leczenia, jeżeli będzie to konieczne.

Po badaniu powinna Pani czuć się na tyle dobrze, aby móc wykonywać normalne codzienne czynności. W przypadku biopsji przez kilka dni po zabiegu mogą pojawić się lekkie upławy z krwią, jednak nie powinno to Pani niepokoić. Przez kilka dni po biopsji należy powstrzymać się od uprawiania seksu, aby miejsce zabiegu mogło się zagoić. Do czasu ustąpienia upławów nie należy używać tamponów.

Co wykaże badanie?

Wyniki kolposkopii i biopsji pozwalają ustalić rodzaj i zakres zmian komórek szyjki macicy. Na ich podstawie podejmuje się decyzję o leczeniu i jego sposobie. Niezwykle rzadko zdarza się, aby podczas biopsji wykryto zmiany komórek, które zdążyły już rozwinąć się w nowotwór. Raka szyjki macicy leczy się na ogół operacyjnie i innymi metodami.

A jeżeli okaże się, że potrzebuję zabiegu?

Wszelkie ewentualne metody leczenia są zazwyczaj proste i przeprowadza się je z miejscowym znieczuleniem w poradni. Wybór metody leczenia zależy od oceny konkretnego przypadku. Zabieg może zostać przeprowadzony na już pierwszej wizycie, jednak w niektórych przypadkach konieczne może okazać się odłożenie zabiegu na osobną wizytę.

Co powinnam zrobić po zabiegu?

Od sześciu do ośmiu tygodni po zabiegu mogą występować krwiste upławy. W tym czasie podczas miesiączki należy stosować podpaski zamiast tamponów. Zaleca się również unikanie obciążających ćwiczeń fizycznych i powstrzymywanie się od stosunków seksualnych. Pozwoli to na możliwie najszybsze zagojenie się szyjki macicy.

Czy zabieg wpłynie na możliwość urodzenia dziecka?

Leczenie zmian komórek szyjki macicy nie ma wpływu na możliwość zajścia w ciążę. Jednakże niektóre metody leczenia mogą zwiększyć ryzyko przedwczesnego porodu. Lekarz lub wykwalifikowana pielęgniarka udzieli Pani szczegółowych informacji na temat zagrożeń związanych z leczeniem.

Czy konieczne będą wizyty kontrolne?

Około 6 miesięcy po zabiegu zaprosimy Panią na kolejne badanie przesiewowe szyjki macicy, aby sprawdzić, czy leczenie odniosło skutek. Jeżeli wynik badania będzie w normie lub wykaże zmiany łagodne lub na granicy normy, Pani próbka zostanie przebadana na obecność wirusa HPV. Jest to tak zwana **ocena odsetka wyleczeń**. Jeżeli badanie nie wykaże obecności wirusa HPV, ryzyko rozwoju choroby szyjki macicy w obecnej chwili jest bardzo niskie. Mimo to ważne jest, aby poddać się kolejnemu badaniu przesiewowemu za trzy lub pięć lat.

Jeżeli badanie przesiewowe szyjki macicy wykaże zmiany umiarkowane lub znaczne lub wykryta zostanie obecność wirusa HPV, zostanie Pani skierowana na powtórny kolposkopię.

Mimo że jedna na pięć pacjentek otrzymuje skierowanie na kolejną kolposkopię, zaledwie niewielki odsetek wymaga powtórnego leczenia. Dzieje się tak dlatego, że usunięcie przez układ odpornościowy wirusa HPV z organizmu po zakończeniu leczenia może potrwać dłużej niż 6 miesięcy.

Dodatkowe informacje

Jeżeli ma Pani jakiegokolwiek pytania dotyczące stanu zdrowia lub leczenia, zachęcamy do omówienia ich z lekarzem rodzinnym lub personelem poradni kolposkopowej, którzy chętnie rozwiążą Pani wątpliwości.

www.cancerscreening.hscni.net

Dodatkowe informacje

Jeżeli ma Pani jakiegokolwiek pytania dotyczące stanu zdrowia lub leczenia, zachęcamy do omówienia ich z lekarzem rodzinnym lub personelem poradni kolposkopowej, którzy chętnie rozwiążą Pani wątpliwości.

Opracowanie: Public Health Agency, 12–22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Tel.: : 0300 555 0114. www.publichealth.hscni.net